TEOLOGIA PER A SIMIS

JOAN NOVES

(Valeski)

NOTA INICIAL

Aquesta plaquette*, inspirada en uns pocs apunts del mim Valeski, té la intenció d'aprofundir, de manera més o menys poètica, en temes que tenen relació amb pensaments, intuïcions, emocions, experiències, etc. d'un individu que viu en un ambient de societat postsecular, en una societat europea que ja ha rebutjat les antigues tradicions religioses i que accepta les afirmacions de la ciència, la qual històricament havia estat confrontada i perseguida per aquelles tradicions. Amb tot i això, qualsevol individu d'una societat postsecular es continua fent sense remei les mateixes preguntes que volien resoldre aquelles tradicions religioses i que tampoc no pot resoldre la ciència degut a la impossibilitat de trobar una resposta racional. Partint d'aquesta situació, es inevitable que torni a acudir críticament als antics relats religiosos i potser també que se'ls miri amb un punt de distància còmica. Però per més incisiu que sigui en la seva crítica, mai no es permetria de menystenir els qui conserven moltes d'aquelles creences, algunes de les quals (sobretot les dels grans místics) reconeix com a benèfiques, sinó que les respecta de la mateixa manera que ell vol que li respectin les seves, que són incertes com les de qualsevol descendent dels primats però més aviat basades en la probabilitat dels fets.*

RES

Podria ser que un dia
tot se n'anés cap a la fi,
com si un déu ens deixés caure,
com si tot el món, el món sencer,
el món, tot això de l'univers o el multivers,
fos només com una escorça, com un gra,
com un deix de queratina de la pell
de l'orella d'aquell déu
de proporcions descomunals,
que ara mateix, en el seu temps,
és també just al nostre temps
de gratar-se aquella orella.
I els qui cerquen la veritat el trobaran
perquè si el món és infinit, segur que hi és
i està dormint a dins del llit,
el llit petit d'una equació
que encara s'ha d'escriure, però hi és.
I qui sap, qui sap si passaran
més de mil anys i "*muchos más,*
yo no sé si tendrà amor la eternidad..."
Tu ves cantant, que potser el déu
que era adormit, ara mandreja
i només li falta un mil·límetre dels seus
per gratar-se aquella orella.
I poc després ja tot caurà en un altre temps
i un altre espai, no hi haurà drama
ni tragèdia ni emocions,
no hi haurà plors, ni res de res.
I tot d'un cop no hi haurà res.

VEDELLES DE TRES CAPS

Sí, eren vedelles de tres caps,
però les coses han canviat
i ja no és com abans que a les nits i vora el foc
naixien sempre de veritat de veritat
aquelles vedelles amb tres caps,
ara ja fa temps que no passa
i resoldre aquest fet de viure i de morir
amb el conte que va començar amb l'Abraham
i a poc a poc es va anar encomanant als altres
com si fos una veritat de veritat,
com si la veritat fos igual ara que abans
quan encara naixien aquelles vedelles,
llavors que tothom s'adormia vora el foc...
I és que sempre t'ho han dit a l'inrevés
perquè n'hi va haver uns que van jutjar el Bruno
per tot allò que deia dels planetes,
i encara el pots veure al Campo de'fiori,
encara et mira des de l'estàtua mentre et menges una pizza
al lloc on el varen cremar viu l'any mil sis-cents pelat.
I va dir als jutges: "-Teniu més por que jo".
I els jutges es devien fotre un tip de riure.
I poc abans havien cremat el Servet
que era un metge que s'ho creia
i que s'ho creia de veritat,
i mira si s'ho creu que fa un llibre de teologia
on descriu la circulació pulmonar de la sang
i també parla de l'ànima, però això no pot ser,
això de l'ànima i de la sang ja es veu que no pot ser
ni unes altres coses que deia tampoc,
perquè resulta que ell no era trinitari
que vol dir que Déu són tres,
que és la veritat de la veritat de la veritat
i que és tan fàcil de comprovar: mira, Déu són tres,
com els trilers, era molt fàcil però ell no ho va saber veure
i per això el van condemnar a la pena de mort
sense profusió de sang,
que és deia així per no ofendre ningú
(que la sang aleshores ja feia massa lleig)
i que volia dir que havia de ser cremat viu,
lligat a una estaca i al costat del seu llibre.
És aviat dit: cremat viu, sí, sí,
i en van cremar molts altres
i moltes altres, elles també, per bruixes.
Imagina't que t'ho volen fer a tu i protesta per abús,
vés a una manifestació de l'època.
És clar que això era llavors

quan encara naixien aquelles vedelles amb tres caps,
però encara n'hi ha de vives
hi ha llocs que n'hi ha moltes però que moltes de vives,
perquè, per exemple, un paio que era Papa, el Benet setzè,
uns dies abans d'anar a l'Àfrica
va dir que els homes de l'Àfrica
no cal que es posin condons
per no agafar el SIDA, que no cal, que no cal,
que només han de deixar de cardar,
i això és tan fàcil de fer a l'Àfrica
que no és genocidi per imprudència, no home no, que no.
Diuen que era un gran teòleg, mira si ho era
que podia fer teologia fins i tot amb els condons.
Però tornant al temps de les vedelles de veritat,
en aquells temps que tenien tres caps de debò
en van matar molts per explicar aquest conte
i també molts per no creure´s aquest conte.
Perquè en aquella època els qui explicaven un conte
sempre mataven els qui explicaven un altre conte
(ara també, però els contes són més fàcils)
i alguns dels qui explicaven el mateix conte
també es mataven entre ells com a bojos
només per canviar el que ara en diríem un paràgraf,
mira si s'estimaven la literatura.
I a primer cop d'ull, qualsevol conte
sempre sembla un conte innocent
que ningú no s'ha de creure, que no cal,
però sempre n'hi havia alguns que sí,
que se'ls creien de veritat de veritat
i eren els sants que s'immolaven.
Benaurats els pobres d'esperit
(no hi pensis més que fa mal,
no hi has de pensar més que fa molt de mal).
Perquè si et creus de veritat aquest conte
o si et creus de veritat de veritat qualsevol altre conte
no podràs jugar mai el joc arriscat
del cec i la llum a trenc d'alba,
que és un joc perillós, molt humà,
i que es juga pel fet de mai no voler,
pel fet de mai lleialment no voler
confondre del tot poesia i veritat,
la poesia és el mar
blau com aquell desig dels nens
i la veritat és un peix
mort com aquesta por dels vells,
i l'aigua s'esmuny al fons dels coves
i hi deixa el peix mort bellugant-se
com la fi del conte d'un déu qualsevol, qualsevol,
que ens deixa sofrir absurdament
i que si féssim de veritat allò que ens mana
allò que els seus predicadors no fan
perquè no ho volen fer,

perquè no ho poden fer,
perquè no és humà
perquè és diví,
però que sempre diuen que s’ha de fer
que s’ha de fer i que s’ha de fer...
Si ho féssim de veritat
ens destruiríem.

FRASES

Si un cristià llegeix
el poema de les vedelles de tres caps
que vaig escriure un dia, dirà
"-aquest no ha entès res:
Déu és amor",
que sempre diuen els capellans
com una màquina
i que uns altres repeteixen,
amb tota la bona fe del món.
Abans era diferent,
tothom anava a l'infern
per qualsevol cosa
i ho varen canviar per l'amor
perquè ja ningú no els feia cas.
Però aquella frase
que és una frase, és una frase
que només serveix
per als grans místics,
per als altres és un recurs
com un paracaigudes
de l'avió de la vida,
on s'hi pot amagar tot
i es pot dur sempre plegat.
Es pot prendre per dormir
després d'un capvespre cruel,
ho pot prendre qui ha estat cruel
i qui ha estat sacrificat.
I aquella frase que és una frase,
és una frase que em va seduir
fins que em vaig adonar
de l'enganyifa que hi pot haver
amb *La Passió*,
que *Els Pastorets*
són molt millor.
I ara deixo estar el ritme i la rima
que sembla que volen sortir a fer broma
perquè potser algú
es sentirà agredit
i espero que no s'hi torni,
que jo només li vull bé.
I tothom pot estar segur
que estimo l'ànima del gran Juan de Yepes,
que va fugir de la presó
"por la secreta escala disfrazada",
com si anés de veritat a una cita d'amor.
I és qui potser ho ha explicat millor.
I també ho van fer
el Llull i el Verdaguer.

I potser hi haurà algú
que no farà cas d'un poema tan obvi
com aquell de les vedelles,
perquè és el que jo faria;
no fer-ne cas.
En canvi aquest que escric
m'agrada una mica més
i ara el vull acabar bé
amb una altra frase
que és una frase i és una frase
que ho diu tot una mica a l'inrevés:
"-l'amor és l'ànima
i l'infinit és Déu".
I com que l'infinit no hi és
ara sembla que és veritat
com la bellesa,
com la justícia,
com la llibertat.

MISTERY PLAYS

Si aneu a passejar per Southwark
un bonic migdia d'estiu
a la riba sud del Thames
i mireu cap a Saint Paul,
podríeu sentir darrere vostre
una estranya remor de veus
rialles i aplaudiments
que us fan girar el cap
per veure una paret blanca
amb travessers inclinats de fusta.
I és que sou al Globe
el teatre a l'aire lliure
que és al mateix lloc on era
en el temps que vivia Shakespeare.

"-Boatswain!"
Comença *La Tempestat*
i podeu seure a la grada
o podeu restar dempeus
recolzats a l'escenari
amb tots els actors volant
per damunt dels vostres caps,
naufragant i salvant-se amb vosaltres
com ara fa quatre-cents anys...
I em sento més a prop de la vida
en aquesta prosa trencada que escric
que en el meu millor sonet,
però em sembla que és només
perquè he dit el nom de Shakespeare.

I allí un dia hi vaig veure
els *Mystery Plays* medievals
que els gremis i confraries
representaven pels carrers
com un carnestoltes lent
que explica d'on ve aquest món,
amb les comparses parlant
en aquells iambes rimats,
quan es perdia el llatí
i tot anava canviant
des d'allò que feia por
cap a allò que feia riure.
I aquell era el teatre de l'època,
tot just abans del teatre italià
i del gran teatre de Shakespeare.

I tot era lent, molt lent,
ja que cada confraria
només en sabia un tros
d'allò que va del paradís
fins al judici final,
que és com una eternitat
i que sempre fa pensar
que anem de mal en pitjor...
Però ells ho recitaven al carrer
damunt dels carros guarnits
i es devien sentir feliços.
Qui ho volia saber tot
havia d'escoltar tres dies
aquells que anaven passant
i al Globe ho van explicar en tres hores
com potser ho hauria fet Shakespeare.

Tot començava amb Lucifer
que és qui va seduir l'Eva
com totes les noies saben molt bé
sense haver de llegir la Bíblia.
"-Who eats the fruit of good and ill
shall have knowing as well as He",
però *He* sembla que tampoc no era gaire savi
per tot el que hem vist després.
I recordo la brutal entrada de judes
en un pentàmetre de jotes:
"-unjustly injured, I Judas, by Jesus, that jew!"
i ja no recordo més versos,
però sí el posat de banquer
que feia Déu a dalt del cel
i la mort dels innocents
com porcells embolcallats
i plens de taques de sang,
tots posats a dins d'una gàbia
que feia esgarrifar a tothom
com hauria fet esgarrifar Shakespeare.

I sobretot els dos passatges
que em van fer entendre millor
tot allò que ens explicaven:
el primer va ser el moment
que crucifiquen Jesús
que era un noiet amb texans
i que cridava com un boig, és clar,
però un romà va cridar més que ell
llavors que es va picar un dit
amb el martell que el clavava;
el segon va ser el judici final
quan els del públic ens vam salvar
perquè vam quedar tots a la dreta,
tots absolts i tots contents,

menys els únics dos que s’amagaven
es van quedar a l’esquerra
i tots dos van anar a l’infern,
un capellà i una monja
que era un transvestit borratxo
que hauria fet somriure Shakespeare.

HOMENATGE A NERVAL

Tothom sap que el Nerval
estava com una cabra
i un dia el varen trobar
passejant una llagosta viva
lligada amb una cinta blava,
com si passegés un gos.
I va dir que les llagostes
que coneixen el mar
i no borden com els gossos
eren com era el seu gust,
eren com la seva estètica.
I quan li varen dir ateu
va contestar enfadat
dient que ell, com a mínim,
tenia disset religions.
I també sempre deia
que havia començat molt jove
provant d' entendre-ho tot
(ai! pobret Nerval, pobret!)
però que se n'aniria del món
sense saber ni perquè hi havia vingut.
Un dia el varen trobar
amb el seu *bolívar* posat,
aquella mena de barret de copalta,
i penjat d'un reixat, vora la tanca
d'una claveguera oberta
al carrer més podrit de París,
el carrer de la Vieille-Lanterne.
Potser va ser un somni despert,
perquè "*A la lanterne!"*
era una crida a penjar els burgesos
als suports dels fanals,
que a París ja eren de gas.
Però va deixar una nota:
"*Ne m'attends pas ce soir*
car la nuit sera noire et blanche",
i el carrer ara ja no hi és,
allà hi ha el Théâtre de Ville.
És clar que això passava
en una època on els déus
tenien més oportunitats
i els poetes romàntics
volien sempre més de tot,
més de tot i més d'atots,
més de déus i més d'adéus,
per poder escriure versos

més tràgics que tristos
i més tristos que tràgics.
I Nerval, al seu poema
Le Christ aux Oliviers,
explica que la nit de Getsemaní
Jesús va dir als deixebles
"*Frères, je vous trompais...* "
però el deixebles dormien
i ell havia d'escriure així,
cridant per despertar-los.
I ara jo li escric aquest poema
que més aviat xiuxiueja
com un petit homenatge.

NOSTÀLGIA

Hi va haver una època
en la qual vivien uns éssers
que eren gairebé com els animals
amb una mica més de consciència
i que ja feien servir números
per comptar les coses
i fer alguns càlculs també senzills
que a ells els semblaven molt complexos.
També tenien fills que naixien
del ventre de les femelles,
i per aconseguir energia
menjaven vegetals i bèsties mortes
i n'expulsaven les restes pudents
com ho fan els altres animals.
Però eren una mica diferents d'ells
perquè van aprendre de seguida a matar-se
els uns als altres en petits grups,
després en grups més grans
i més endavant van fer servir armes
cada vegada més poderoses
per poder-se matar massivament.
Tot això ja molt abans d'extingir-se
d'aquella forma tan inesperada
que no s'havien imaginat mai
i que els va fer sofrir tant.
Perquè ells tenien el sistema del dolor
igual que els altres animals
per alertar-los dels perills del cos,
però en determinades circumstàncies
els podia fer patir sense necessitat.
I ho van fer servir durant segles
per torturar els enemics que capturaven,
per exemple espellant-los lentament
o traient-los els budells a poc a poc
i mantenint-los vius fins que podien.
D'altra banda tenien el sistema del plaer
que també els ajudava a sobreviure
i els obligava a reproduir-se
però a vegades se'l prohibien
sense cap mena de sentit.
Tot això els feia cometre molts errors,
però encara és estrany que no en fessin més
perquè eren molt semblants als altres animals
i es pensaven que n'eren molt superiors.
També envellien i es morien,
n'eren totalment conscients
i no ho podien evitar.

Per a ells el simple fet de viure
era un misteri inexplicable,
i a vegades la vida els semblava un miracle
però la seva existència era horrorosa.

L’U

Hi ha alguns moments
que duren molt de temps,
quan vas besar aquella noia
et va durar deu anys,
aquella altra vint anys més
i les vegades que feies l’amor
amb les altres no compten
en aquest calendari,
compten en un altre
que també és molt important
però ha de ser un altre,
perquè amb aquest ritme
no hauries pogut besar gaires noies,
no hauries tingut prou anys de vida
i potser era millor fer-ho mig distret.
Tot això té un significat,
és bo i dolent al mateix temps,
cada dia, cada dia surt el sol
i només dura un dia dalt del cel,
tan sols un cop tu et moriràs
i et durarà per sempre més.
Però el frustrat sacrifici d’Isaac
que a tu sempre et feia plorar
quan de petit te l’explicaven
fa molts segles que dura.
I les noies que no vas besar,
ximple i més ximple que vas ser,
o amb les que vas fer l’amor distretament,
ara et diuen idiota més que idiota
a l’escenari d’un teatre buit i sense entrades
i volen saber què hauria passat.
I jo també voldria saber què hauria passat
amb el sacrifici d’Isaac
si l’àngel no l’hagués frustrat,
perquè només hi havia dues sortides més
per tant si comptem bé en són tres,
la que coneix tothom i dues més,
la que ja hi ha és la més estranya,
la més difícil d’explicar,
com que ja hi és ningú no ho sap,
de tant que hi és ningú no ho veu,
és com el sol cada matí,
és com la mort un dia i prou,
un dia i prou i sempre més,
és com un ritme que atabala
com ara aquest que vol venir,
però me’n surto a trascantó
per explicar la submissió

de l’home a un déu, tot ve d’aquí,
de l’home a un déu i a un de sol
perquè de déus n’hi havia més,
perquè de déus sempre n’hi ha més...
Però ara per a l’Abraham només ni ha un,
un de tot sol i ell l’obeeix sense piular
quan hauria hagut de rebel·lar-se
perquè li ha ordenat matar el seu fill
(i si no et rebel·les per això ja em diràs!),
però un cop l’Abraham sotmès del tot
aleshores l’àngel va i el salva, vet-ho aquí,
salva l’Isaac i de retruc l’Abraham
i tot s’acaba sense morts,
encara que ells i els seus descendents
patiran per sempre més
la síndrome d’Estocolm,
que ara ja sabem què és
i mira si fa segles que dura.
(Per exemple: “-quin dia més bonic
que Déu ens dóna”, si t´ho diu
la persona que estimes
ja has begut oli, dius que sí,
no hi pensis més, ja has dit que sí...)
I les altres dues sortides
que s’assemblen més del que us penseu
a tot allò que volen saber aquelles noies
que em diuen idiota més que idiota
a l’escenari del teatre buit i sense entrades,
tenen un mort cada una i són:
la de rebel·lar-se o la de sotmetre’s
sense que mai no vingui l’àngel.
Però llavors cal treure l’àngel
dels quadres que tots hem vist
(no hi l’àngel, no hi ha l’àngel!).
I si l’Abraham es rebel·la
o si l’Abraham es sotmet
i l’àngel no ve en cap cas,
en tots els quadres hi haurà un mort.
Sí, com a mínim un mort!
Si es rebel·la, ha de matar aquell déu
ben al fons del fons del seu cor
i també per a tota la humanitat,
i si es sotmet, sense l’àngel
l’Isaac hauria estat sacrificat pel seu pare
(jo plorava de petit i encara ploro ara)
i mai no haurien existit el hebreus
que són els seus descendents.
I en tots dos casos, aquell déu
que només era un déu entre molts,
potser hauria estat molt maleït
i potser s’hauria acabat
amb tot això d’una vegada?

Doncs no, em sembla que no,
perquè escolto aquelles noies
que em diuen idiota més que idiota
a l'escenari del teatre buit i sense entrades
i volen saber què hauria passat
com jo també voldria saber que hauria passat,
i ni elles ni jo no ho sabrem mai.
Però sembla que *l'u i els molts*
ja feia segles que es barallaven
en el caparró dels homenets
i ben segur que hagués vingut un altre déu,
que potser hauria estat més sanguinari,
a provar d'engalipar els profetes
i també de passada l'Abraham
perquè el fes únic, únic i únic,
i, per tant, probablement,
considerant l'èxit que ha tingut després,
es va aconseguir el millor déu únic
que es podia aconseguir
en aquelles circumstàncies.

NO ENS HO PODEN EXPLICAR

Les noies no ens ho poden explicar
però elles són molt sensates,
com tothom sempre diu
(i encara que ho digui tothom
això sembla que és veritat),
només cal veure-les
des de molt jovenetes
al costat dels nois
que són uns trapelles,
elles són més tranquil·les
i a vegades semblen princeses,
ho saben des de sempre
d'una manera que no es pot explicar,
per això a les esglésies
que ara n'hi ha tantes de buides
sempre hi ha algunes velletes
i d'homes n'hi ha molt pocs
o potser no n'hi ha cap,
alguns perquè ja són morts,
però els altres que queden
pensen que tot es pot explicar
i que algun dia algú els ho explicarà,
sempre es fan preguntes
que no es poden explicar
i acaben amb el cap com un timbal,
en canvi elles hi van sense por
perquè ja saben des de molt petites
d'una manera que no es pot explicar
que hi ha coses que no es poden explicar
no es fan preguntes que no es poden explicar
i per tot això no ens ho poden explicar.

EVOLUCIÓ

Va aplicar-se a fer-ho tot
des del bell començament,
aquell dia de la llum
de la setmana més gran.
I el setè va descansar.
Parlo del qui conec més
però els altres coneguts,
no són gaire diferents
i conviden a pensar
que tot allò no pot ser,
que no pot ser i no pot ser.
I això és el que va passar:
que s'ho va creure mig món,
aquí, allí i a tot arreu,
sembla estrany i va passar
i costa molt d'explicar
si no fos que alguna nit
que te'n vas a dormir sol
i tens por perquè tens por,
llavors t'ho pots empassar
com t'empasses aquest vers
que ara escric tan malament,
però ho faig expressament
que per dir això em va més bé.
I torno al començament,
llavors que va començar
aquell dia de la llum
i que tot just començat
el món ja estava explicat
amb la poma i el pecat
i la por d'anar a l'infern
per tota l'eternitat,
que estava tan ben pensat.
Perquè encara no fa tant,
llavors que jo era petit,
encara hi havia infern
i aquells homes del sermó
em varen fer tanta por
com en un film de terror.
Però un dia, molt abans,
la gent que va pel carrer
va començar a dir que no,
que allò no podia ser,
que ja no tenien por.
I llavors, mig d'amagat,
aquells homes de la creu
per poder seguir manant

i per fer-ho predicant,
van netejar els seus altars
dels dimonis maleïts
i només hi van deixar
allò que hi voldríem tots
els romàntics penedits,
si no fos que mai no hi és:
un déu bo i el seu amor
com una alegria al cor.

GEOGRAFIA

El mapa polític dels déus
ha canviat molt amb la història
però es pot veure de seguida
la seva passió pel territori,
sembla que el marquin
amb el seu pixum diví.
Els seus territoris són grans,
que són les pàtries dels déus
i també les dels seus ministres,
aquells homes que expliquen
coses fantàstiques com si res,
els altres se les creuen com si res
i després tots en parlen entre ells
com de les fruites i verdures.
I a vegades es van barallant
com es barallen per les mongetes
i es maten per aquestes coses.
(De fet, es maten per unes altres coses
però diuen que és per aquestes)
Sobretot es mataven al començament,
i encara n'hi ha alguns que ho fan
però uns altres van seguir la via política
per ampliar només el territori.
I al mapa es pot veure molt bé
que ara hi ha dos déus que són molt rics
que dominen grans extensions de terra,
que tots els altres en tenen menys
i que alguns ja no en tenen gens,
com els immortals que són vius
i s'han quedat sense temples
i habiten sempre als museus.
I fins i tot hi ha déus tan pobres
que són més pobres que els homes
i diuen que n'han vist demanant caritat a l'Índia.
I és que amb els déus també es compleix
allò que diu l'Evangeli, més o menys:
"-A qui té molt se li donarà més
i a qui te poc se li prendrà allò que tenia"
que aquí sí que la va encertar,
perquè ho va investigar el Pareto
aquell economista italià,
ara fa més de cent anys,
i sembla que és una llei universal
que tu mateix pots comprovar
mirant el mapa dels déus i dels homes
i fent quatre números.

HOMENATGE A CATUL

Ara que ets vell
i tot ja et cansa,
vols recordar
un temps molt jove,
un temps feliç
només del cos.
Aquella noia
sempre furtiva
que era flexible
com un mal jonc,
petita i bella,
tota per tu.
Ella en volia
sempre de més
i tu pensaves
com t'ho faries.
Que de molt jove
en el primer
sempre acabaves
massa de pressa
i ella es quedava
sense sentir.
Llavors li deies:
espera, espera
que ara descanso,
reprenc l'alè
i veuràs, nena,
si sóc valent.
I així podies,
a aquella edat,
fotre el segon
que no acabaves
fins que volies,
amb una verga
com un pal dret.
I sempre ho feies
per on calia
però a vegades
t'equivocaves
i ella et mirava
contenta i tot.
Venien besos
sense voler-los,
llavis de foc.
I tu senties
que ella era teva
tota sencera,

cada vegada
més excitada
i amb més forats.
“-Tres!” tu li deies
i ella “-Tres no,
tinc mal de coll!”
No ho discuties,
que amb un ja feies
i t’agradava
tastar-los tots.
Un tremolor
que li venia
de molt endins
li feia treure
aigua amagada
i sempre deia
“-Déu meu, Déu meu!”
(quina mania)
que ja acabàvem
sense esperar.
Després hi havia
dos morts feliços
que s’oblidaven
sobre els llençols.
Homes i dones,
galls i gallines,
déus i dimonis,
tot ve d’aquí.

ELS COVARDS

Nosaltres no sabíem el final,
només érem allà, enmig de les coses.
Només sabíem que el començament hi era
perquè vèiem començar el altres
i el final també sabíem que hi era
perquè vèiem acabar els altres.
No recordàvem quan vàrem començar,
només ho sabíem perquè ens ho havien dit,
ho celebràvem cada any
i no sé perquè ho celebràvem.
Tampoc no sabíem quan acabaríem
encara que a vegades vèiem el final de l'eixida.
Però n'hi havia que tenien molta por,
que deien que hi havia d'haver alguna altra cosa
i la cercaven perquè es volien salvar
com si salvar-se fos qüestió d'una ciència.
I s'enfadaven si els deies que no i que no,
aleshores semblaven integristes emprenyats.
Només pensaven i pensaven sense parar
per trobar la manera definitiva de salvar-se,
mentre pel camí anaven perdent
aquella mena d'alegria fonda,
aquella alegria de nen que riu.

ELS GEGANTS

¿Doncs que us heu fet, gegants meravellosos que us dèieu Llull i us dèieu Verdaguer? I que tots dos en el meu cor confosos, em vàreu dur per uns camins polsosos al goig de l'aigua, al prat i al magraner... Ningú ja no us escolta, ningú us pensa, ningú ja no recorda el vostre accent, ningú ja no s'adona que comença una altra llum més alta i més intensa per on passeu vosaltres sense esment. Ningú ja no s'adona de la força dels vostres somnis suportant el món. Ningú no sap que sou sota l'escorça dels nostres arbres, que no es volen tòrcer quan passa la ventada que ens confon. Ningú ja no us coneix, ningú us convida. I si algú us sap, només us sap el nom. No feu la llum que sou, perquè la vida ja no coneix el foc ni la ferida que dúieu amb vosaltres per cognom. Tu, Llull, vas fer la llengua quan naixia, la vam perdre cent cops, la vam guanyar i altra volta cent cops ja se'ns perdia... que no tenia el so de cada dia fins que tu, Verdaguer, l'hi vas tornar. Ho vau fer tot d'argila, amb una gerra vau pouar l'aigua de l'ermot desert, vau regar amb ella quatre flors de serra i on sols hi havia bardissers de guerra hi va créixer un jardí on tothom s´hi perd. Ho vau fer del no res, des de la terra. I els mots naixien nous, des de l'oblit. Éreu com una veu que es desenterra, que sobrevola el cor i no s'hi aferra, i vola més amunt amb l'esperit. Quina ànima daurada, quina vida ha de tornar a la vida des del fons, per treure aquesta veu desposseïda, aquesta melodia beneïda, aquesta fe dels ossos i els pulmons. ¿On era el vostre Déu si no us calia, si era només el nom d'aquest delit? ¿On era tot l'Amor que Ell us devia, si era en vosaltres que l'Amor glatia quan respiràveu l'aire de la nit? Sis segles us separen en la vida, però en la mort ja sou dolços infants que us parleu l'un a l'altre amb veu seguida, amb la mateixa veu enfervorida que vau tenir de vius, quan ja éreu grans. "-Tu Llull -diu Verdaguer- no em vas conèixer, per mi eres més que Amic, eres Amat." I Llull respon: "-Però que no sabies que Amic i Amat van néixer sense dies, només feliços de restar al costat?" "-És cert -ara fa Llull- no et coneixia perquè al meu temps tu encara no eres nat, però en passar pel Canigó a migdia ja t'albirava al cor i et pressentia, ben a prop meu i en el mateix combat." I mentre així tots dos s'encomanaven, venia un àngel que els robava el foc i el duia a tots els déus que l'esperaven, gelosos de sentir-los com parlaven la nova llengua que entenien poc.

THE END

Les naus enemigues
rodegen la fragata
del noi de la pel·lícula,
que s'havia rebel·lat.
La pena és de mort.
Ell s'ho està mirant
amb tot l'esplendor
i lluint vestit d'oficial
al pont del vaixell,
al costat d'un mariner
descamisat i brut
que plora arraulit.
El mariner li diu
amb veu gemegant:
"-Estem perduts!"
I el noi li respon
amb veu tranquil·la,
amb els ulls brillants,
el rostre bellíssim
i amb un somriure:
"-Doncs què et pensaves?"